

INFORME DE LA SECCIÓ

Aquest cop és obligat començar el Butlletí felicitant i flicitant-nos. La Secció de Ciències de l'Institut d'Estudis Catalans va aconseguir que en el cartell de premis del 1979 s'incloués, per primera vegada, un premi (dotat amb 50.000 ptes) per a un treball de Matemàtiques, amb el nom de "Premi Ferran Sunyer i Balaguer". Això suposava passar d'un premi anual per a Matemàtiques, Física o Química a un exclusivament de la nostra especialitat. No fou fàcil aconseguir-ho.

El jurat d'enguany, format per Josep Teixidor, Josep Vaquer i Eduard Bonet, tots tres membres de l'Institut, després d'estudiar els quatre treballs presentats, va acordar sol·licitar al Ple de l'Institut d'Estudis Catalans l'atorgació de dos premis Ferran Sunyer i Balaguer als nostres associats Jaume Aguadé, pel treball "Fibracions d'esferes per esferes mòdul p" i Joan Verdera, pel treball "Extensions finites i projectives d'àlgebres de Banach". I així ha estat concedit.

També ha estat concedit el premi de la Secció de Matemàtiques de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques per a estudiants. El jurat, integrat per Josep Teixidor, Rafael Mallol i Joan Casulleras, l'ha adjudicat a l'únic treball presentat "Sobre homologia de grups i classes de grups abelians" del nostre associat Jaume Moncasi.

A tots ells, als qui han col·laborat en la realització d'aquests treballs i a la nostra Secció, enhorabona!

Aprofitem, aquí, per recordar que aquest any seran convocats, de nou, ambdós premis. Els treballs hauran d'ésser presents a la Secretaria de l'Institut d'Estudis Catalans abans del 31 de desembre d'enguany.

Entre les activitats que ha dut a terme la Secció, desde la publicació del darrer Butlletí, convé recordar la conferència d'en Jaume Llibre sobre "Punts periòdics i punts no-errants d'aplicacions contínues" i les tres conferències del cicle d'Histò

ria de les Matemàtiques, "L'inici i evolució del càlcul infinitesimal", per Carles Perelló, "El àlgebra y la teoría de números en el siglo XVII", per Pascual Llorente i "La geometria de Descartes", per Josep Vaquer. L'èxit d'aquestes conferències, amb una nombrosa assistència de públic, ens encoratge a seguir el cicle, tal com teniem previst, el curs que ve, amb una sèrie de 12 conferències que cobreixin l'evolució de les matemàtiques en un entorn del segle XIX, segle, per altra banda, cabdal per al desenvolupament que nosaltres ara coneixem. No cal dir que tot aquell que estigui interessat en col.laborar en aquest cicle, serà molt ben rebut.

La setmana del 26 al 30 de maig, la nostra Secció organitza les VII Jornades Matemàtiques Hispano-Lusitanes a Sant Feliu de Guíxols, de les quals tots heu tingut puntual informació mitjançant la primera i la segona circulars informatives. Juntalement amb aquest Butlletí rebreu la tercera circular i el programa d'activitats.

Voldriem destacar aquí el gran esforç que està realitzant la Comissió Organitzadora per tal que les Jornades siguin un èxit, tant el l'aspecte científic com en el social. La tasca és dura però s'ho val: s'ho val, en primer lloc, perquè representa un guany per a Catalunya el fet que després de 18 anys es torni a celebrar aquesta reunió al nostre país, així com la possibilitat d'incorporar-hi definitivament el català entre els idiomes oficials de les Jornades; un guany, perquè obra la possibilitat de donar a coneixer a més de 400 científics d'arreu d'Espanya i Portugal la realitat científica, cultural i ètnica de Catalunya. S'ho val, també, perquè la nostra Societat que, fins fa poc, era totalment desconeguda fora de Catalunya (i ens atreviríem a dir que pràcticament també dins), s'obra a tot el món científic ibèric.

11 conferències, més de 200 comunicacions, més de 400 assistents, un pressupost superior al mil.lió i mig de pessetes, nombrosos actes socials complementaris,... són xifres que per sí soles donen idea de la magnitud de l'empresa. Desitgem als organitzadors que l'èxit els accompanyi i demanem a tots els nostres associats el màxim de col.laboració i de comprensió.

En el capítol de contactes amb altres Societats matemàtiques voldriem destacar la ressenya que de la nostra Societat ha fet la Societat Matemàtica Suïssa a rel del conveni de reciprocitat establert. Publiquem íntegre el text de la ressenya:

La Société Mathématique Catalane

La SMS a signé des accords de réciprocité avec les Sociétés Mathématiques des Etats-Unis, d'Allemagne, d'Italie, de France et de Catalogne (l'ordre est chronologique). Si l'on utilise la terminologie de "l'état-nation", le plus récent de ces accords lie une société "nationale" à une société "régionale". A ce titre il appelle peut-être quelques explications et une présentation:

Notre toute jeune consoeur est en fait la Section Mathématique de la Société Catalane des Sciences (SCS). Cette dernière avait été créée vers 1931 comme filiale de l'Institut d'Etudes Catalanes, puis dissoute par l'administration franquiste de 1939 à 1976. Nous sommes donc en présence d'une renaissance.

L'Institut d'Etudes Catalanes est une académie, créée par Enric Prat de la Riba en 1907 et composée de 4 sections (Sciences, Histoire, Philologie, Sciences Sociales), avec 28 membres ordinaires et 50 membres adjoints. L'Institut était subventionné autrefois par la "Généralité de Catalogne". Le subventionnement actuel n'est pas encore réglé. A côté de son rôle d'académie, l'Institut d'Etudes Catalanes assume les fonctions de notre Société Helvétique des Sciences Naturelles, dans la mesure où elle patronne des sociétés spécialisées telles que la Société Catalane des Sciences, dont le président est automatiquement membre adjoint de l'Institut à titre temporaire. La Section Mathématique de la SCS regroupait en 1979 160 mathématiciens parmi les 700 professeurs d'université et de gymnase que compte la Catalogne espagnole. La cotisation annuelle est de 1000 pesetas (ca. SFr. 25.-); les membres de la SMS résidant en Suisse bénéficient d'une réduction de 50 %. La Section Mathématique publie chaque année 4 bulletins contenant des rapports d'activité, des annonces de colloques, une page de terminologie mathématique catalane, une page de jeux, une présentation de livres, des articles d'intérêt général et des biographies. En outre, elle organise une conférence de mathématique avancée par trimestre et des cours destinés à la formation continue des professeurs de gymnasie.

La renaissance de la Société Catalane pose certainement le problème de ses relations avec la Société Royale Espagnole de Mathématiques. Ces rapports sont bons, puisque la Société Catalane organise en 1980 la réunion annuelle de la Société Royale Espagnole. Il semble que la promotion de la Société Catalane entraîne avant tout un regain d'activité qui profite à tous. Mais elle est également liée à la question linguistique, la Catalogne ayant été pendant quelques décennies la plus grande minorité linguistique d'Europe, dont la langue n'était pas reconnue. Dans les

enseignements primaire et secondaire, la langue de l'enseignement est toujours le castillan, mais il y a à l'université des cours de mathématiques en catalan: Un beau sujet de méditation!

Pourquoi un accord de réciprocité? L'intersection de nos deux Sociétés a pour cardinalité le nombre 2, et une augmentation prodigieuse de ce nombre n'est pas en vue. Toutefois, la Suisse reste dans le Monde la figure de proue du fédéralisme. A ce titre, l'accord de réciprocité est pour la Société Catalane un soutien moral. A cela s'ajoute que M. Castellet, son président actuel, a étudié à Zurich dans l'école de B. Eckmann. Et il n'est pas interdit d'espérer que l'enthousiasme de la jeune Catalogne soit contagieux. Prenons-en de la graine!

P. Gabriel

Hem rebut, també, "una invitació", com diu el text, de la "Asociación Matemática Española". Publiquem seguidament alguns dels paràgrafs d'aquesta invitació:

Hace un par de años un grupo de matemáticos comenzamos a pensar en la posibilidad y conveniencia de iniciar una Asociación Matemática con el objetivo principal de organizar en nuestro ámbito reuniones monográficas en diversos campos de las Matemáticas. Tales reuniones deberían poner en contacto entre sí a los diferentes grupos de trabajo que existen en nuestro país con intereses comunes y, a poder ser, deberían también atraer a ellas a matemáticos extranjeros de prestigio, que nos ayudarán de esta forma a ir actualizando y elevando el nivel de las matemáticas que se cultivan entre nosotros

Con esta intención surgió la Asociación Matemática Española, que ha organizado ya seis reuniones, cuatro de carácter más o menos local y dos de carácter internacional,

Creemos que se puede decir que estas reuniones, tanto las locales como las internacionales han resultado valiosas y que tal tipo de seminarios y congresos pueden contribuir fuertemente al desarrollo matemático de nuestro entorno.

La Asociación tiene intención también de publicar las actas de las reuniones más importantes que se celebren. Ya han sido publicadas las actas de tres de estas reuniones.

Hasta ahora las reuniones que se han organizado han versado sobre temas de Análisis Matemático, pero ésto es debido simplemente al hecho de que los primeros componentes del grupo que inició esta actividad eran analistas. Los actuales miembros de la Asociación estamos deseando contar con matemáticos activos en otras áreas para poder ayudar sus iniciativas en diferentes campos.

Aprovechando las reuniones científicas se han ido perfilando los objetivos principales de la Asociación. En la última reunión de Enero, en el Escorial, se eligió una Comisión Gestora Provisional, encargada de la elaboración de los Estatutos y de organizar en breve plazo, la elección de todos los miembros de una Comisión Ejecutiva que actúe por un cierto período.

La "Comisión Gestora Provisional" está presidida per Miguel de Guzmán, de la Universitat de Madrid.

La nostra Secció ha sol·licitat de l'Asociación Matemática Española que, tant bon punt tingui redactats els Estatuts, ens en trameji una còpia, per tal de poder estudiar una possible col.laboració entre les nostres Societats.

Altres de socis

Jordi Viñals	Compte Borrell, 99	Barna-15
Joaquim Castellsaguer	Fray Luis de León, 81	Mataró
Seminari de Matemàtiques de		
l'I.N.B. Alexandre Satorras		Mataró